

Пульт Гвенді

Автор:

Стівен Чізмар

Пульт Гвенді

Стівен Кінг

Річард Чізмар

Юна Гвенді потерпає від зайвої ваги. Щодня вздовж урвища вона видирається на гору Сходами самогубців, щоб схуднути, і, відсапуючись, бачить внизу дітлахів на ігровому майданчику. Та одного разу звичну картину порушить незнайомиць у чорному капелюсі. Він подарує дівчинці загадковий пристрій, який після натискання кнопки видає шоколадне звірятко, що вгамовує голод, і срібні монети, за які колекціонери ладні віддати цілі статки. Та є інші кнопки цього пульта, які Гвенді не наважиться використати. Або?...

Стівен Кінг, Річард Чізмар

Пульт Гвенді

Обережно! Ненормативна лексика!

З міста Касл-Рок до «Касл-В'ю» ведуть три шляхи: 117 траса, Плезент-роуд і Сходи самогубців. Щодня цього літа – так, навіть у неділю – дванадцятирічна Гвенді Пітерсон підіймається цими сходами, які тримаються на міцних (хоч уже й іржавих від часу) гвинтах і зміяються вгору вздовж урвища. Перші сто сходинок вона проходить спокійним кроком, дріботить по наступних ста, а останні сто п'ять змушує себе пробігти, скрутившись, як каже її тато, у три погібелі. Нагорі вона схиляється, розпашіла, обперши руки об коліна, на щоки поналипали пропітнілі пасма волосся (під час цього останнього відрізка її хвостик постійно розкуйовджується, як би туго вона його не зав'язувала), відсапується, ніби старий тягловий кінь. Хоча деякі покращення все ж відбулися. Випроставшись і дивлячись униз уздовж тіла, вона вже бачить кінчики своїх кросівок. Ще в червні, в останній день навчання, на який також припав її останній день у касл-рокській початковій школі, це їй не вдавалося.

Пропітніла сорочка прилипла до тіла, але, у цілому, почуввається вона доволі добре. У червні, щоразу, як вона досягала вершини, їй здавалося, що от-от помре від серцевого нападу. Поблизу чутно викрики дїтлахів на ігровому майданчику. Трохи оддалік лунає цокання від удару алюмінієвою биткою по бейсбольному м'ячу; там хлопці зі Старшої ліги тренуються до благодійного матчу на День праці.

Вона витирає окуляри хустинкою, яку саме з цією метою тримає в кишені сорочки, коли їй хтось кличе:

– Агов, дівчинко! Ходи-но сюди на хвильку. Нам з тобою треба побалакати.

Гвенді вдягає окуляри – і розмитий світ знову набуває чіткості. У затінку на лаві, обіч гравійної доріжки, яка веде від сходів до парку культури й відпочинку «Касл-В'ю», сидить чоловік у чорних джинсах, чорному піджаку, ніби від костюма, і білій сорочці, розщібненій на верхній гудзик. На голові в нього маленький охайний чорний капелюх. Ще настане час, коли Гвенді снитимуться жахіття про той капелюх.

Цього тижня чоловік сидів тут на лавці щодня, завжди читаючи одну й ту ж книжку («Веселка тяжіння»[1 - Роман американського письменника Томаса Пінчона (1937). (Тут і далі прим. пер.)] – товста і вкрай складна з вигляду), але до сьогодні нічого їй не кавав. Гвенді сторожко розглядає його.

- Мені не можна розмовляти з незнайомцями.

- Це чудова порада.

На вигляд він одного віку з її татом, мабуть, десь тридцяти восьми років чи щось таке, і не видається лихим. Щоправда, те, що спекотного серпневого ранку він сидить одягнений у чорний піджак, уже робить його, на розсуд Гвенді, потенційним диваком.

- Мабуть, це мама дала її тобі.

- Тато, - каже Гвенді.

Аби дістатися до майданчика, треба пройти повз незнайомця, і якщо він дійсно дивак, то може спробувати схопити її, та це дівчину не турбує. Зрештою, надворі білий день, поряд ігровий майданчик, де вдосталь людей, тож її почують.

- У такому разі, - каже чоловік у чорному піджаку, - дозволь представитись. Я Річард Ферріс. А ти...

Вона вагається, тоді задумується, яка з того шкода?

- Гвенді Пітерсон.

- Ну от. Ось ми й знайомі.

Гвенді хитає головою.

- Імена - це ще не знайомство.

Він закидає голову і сміється. Цей сміх абсолютно чарівний у своєму щирому прояві доброго гумору, і Гвенді не може не усміхнутися. Хоча все ще й тримає дистанцію.

Він наводить на неї палець, ніби пістолет: пух.

– Це гарно. Ти молодець, Гвенді. І раз ми вже почали, то що це в тебе за ім'я?

– Комбінація. Тато хотів, щоб було Гвендоліна – так звали його бабусю, – а мама хотіла Венді, як у «Пітері Пені». Тож вони зійшлися на такому. А у вас зараз відпустка, містере Ферріс?

Бо все скидається на те; зрештою, вони ж бо в Мейні, а Мейн величає себе Столицею відпусток. Це пишуть навіть на номерних знаках.

– Можна сказати й так. Я подорожую то тут, то там. Цього тижня в Мічигані, наступного – у Флориді, а тоді, може, заскочу на Коні-Айленд[2 - Півострів у Брукліні, Нью-Йорк.] на редхот[3 - Redhot – хот-дог, візитна картка Коні-Айленду, який вважається батьківщиною цієї страви. Винайшов хот-дог німецький емігрант Чарльз Фельтман наприкінці XIX століття.] і поїздку на «Циклоні».[4 - Славна американська гірка у Брукліні, Нью-Йорк. Збудована 1927 року, входить до Національного реєстру історичних місць США.] Я з тих, кого можна назвати бродягою, і Америка – мій терен. Приглядаю за певними людьми і час від часу навішую їх знову, щоб подивитись, як у них справи.

«Клац», – стукає битка десь із-поза майданчика і чуються оплески.

– Що ж, було приємно побалакати з вами, містере Ферріс, але мені справді треба йти...

– Побудь ще трохи. Розумієш, ти одна з тих, за ким я зовсім віднедавна приглядаю.

Це мало б прозвучати лиховісно (так воно і є, зрештою), та він усе ще посміхається навздогін до свого сміху, його погляд жвавий, і якщо він і справді якийсь Збоченець Честер,[5 - Chester the Molester – персонаж однойменної серії коміксів з журналу «Hustler» про пригоди Честера, який чіпляється до дівчаток і молодих жінок.] то гарно приховує це. Як це роблять найвправніші з них, припускає вона. Заходь у мою хатинку, сказав павук до мухи.[6 - Непряма цитата з вірша Мері Говітт «Павук та муха».]

– У мене є теорія щодо вас, міс Гвенді Пітерсон. Сформована, як і всі найкращі теорії, після ретельних спостережень. Хотите почути її?

– Мабуть, так.

– Я помітив, що ти трішки повненька.

Напевно, він бачить, як вона напружилась від цих слів, бо здіймає руку і хитає головою, ніби кажучи «не так швидко».

– Можливо, ти навіть вважаєш себе товстою, бо ж дівчата й жінки в нашій країні мають дивні думки щодо свого вигляду. ЗМІ... Ти знаєш, що значить «ЗМІ»?

– Авжеж. Газети, телевізор, «Тайм» і «Ньюзвік».

– Саме так. Отже. ЗМІ кажуть: «Дівчата, жінки, ви можете стати ким забажаєте в цьому чудесному новому світі рівності, за умови, що, випроставшись, можете бачити кінчики пальців своїх ніг».

«Він точно спостерігав за мною, – думає Гвенді, – я ж бо роблю це щодня, діставшись до вершини».

Вона шаріється. Не може нічого вдіяти з цим, але барва – лише ззовні. Усередині ж у ній вирує виклик. Це саме те, що змусило її поставити на перше місце пробіжку сходами. Це і Френкі Стоун.

– Моя теорія полягає в тому, що хтось дражнив тебе через твою вагу, або через те, як ти виглядаєш, або і те, й інше, і ти вирішила показати ім. Близько? Може, не точно в яблучко, зате ж у мішень влучив?

Може, тому, що це незнайомиць, їй напрочуд легко було розповісти йому те, у чому не зізнавалася ще жодному з батьків. Чи, може, це через його сині очі, допитливі й цікаві, але без злостивості в них – принаймні такої, яку можна помітити.

– Один хлопець у школі, Френкі Стоун, почав називати мене Гуд'ір. Ну знаєте, як...

– Як дирижабль. Так, я знаю дирижаблі «Гуд'ір».

- Ага. Френкі - смердючка.

Вона вже думає розповісти чоловіку про те, як Френкі набундючено походжає по майданчику, приказуючи: «Френкі Стоун - крутий пацан! Хуем розбиває жбан!», але вирішує не робити цього.

- Інші хлопці також почали називати мене так, а потім і кілька дівчат підхопили. Не мої подруги, інші. Це було в шостому класі. Наступного місяця починається середня школа, і... ну...

- Ти вирішила, що не дозволиш цьому прізвиську переслідувати тебе там, - каже містер Річард Ферріс. - Розумію. А ще, між іншим, ти підростеш.

Він оглядає її згори донизу, але так, що їй від того геть не моторошно. Яюсь радше по-науковому.

- Гадаю, ти вимахаєш десь до п'яти футів і десяти-одинадцяти дюймів, [7 - Приблизно 1,8 метра.] поки виростеш. Будеш висока, як для дівчини.

- Уже почала, - каже Гвенді, - але не хочу чекати до того часу.

- Усе майже так, як я й думав, - каже Ферріс. - Не чекай, не сцикай і не ний, бери й роби. Атакуй у лоб. Це варте захоплення. Саме тому я й хотів познайомитись.

- Було приємно побалакати з вами, містере Ферріс, але мушу йти.

- Ні. Тобі треба ще побути тут.

Він більше не всміхається. Його обличчя суворе, а сині очі ніби посіріли. Капелью відкидає тонку смужку тіні на його чоло, ніби татуювання.

- У мене для тебе дещо є. Подарунок. Бо ти особлива.

- Я не беру нічого від незнайомців, - каже Гвенді.

Зараз їй уже трошки лячно. Може, навіть більше, ніж трошки.

– Імена – це ще не знайомство, тут я з тобою згоден. Але ж ми не незнайомці: ти і я. Я знаю тебе і знаю, що річ, яка є в мене, була зроблена для когось такого, як ти. Для того, хто молодий і міцно стоїть на ногах. Я відчув тебе, Гвенді, ще задовго до того, як побачив. І ось ти прийшла, – він тягнеться до краю лавки і плескає по ньому. – Ходи, сядь біля мене.

Гвенді підходить до лавки, почувуючись, ніби дівчинка у сні.

– Ви... містере Ферріс, ви хочете скривдити мене?

Він усміхається.

– Схопити тебе? Затягнути в кущі і, можливо, зробити з тобою якусь гидоту?

Він вказує пальцем через доріжку і на сорок з чимось футів далі по ній. Там, на гірках, гойдалках і рукоходах бавляться дві-три дюжини дітлахів у футболках касл-рокського денного табору, а за ними наглядають четверо вихователів.

– Не думаю, що в мене щось вийде, а ти? Та й до того ж маленькі дівчатка не цікавлять мене в сексуальному плані. Як правило, вони взагалі мене не цікавлять, але, як я вже й казав – чи принаймні натякнув, – ти інакша. А зараз сідай.

Вона сідає. Піт, що вкрив усе її тіло, охолонув. Їй спадає на думку, що, попри всі ці невимушені балачки, він зараз спробує поцілувати її, і байдуже йому до дітей на майданчику та їхніх вихователів-підлітків. Утім він цього не робить. Сягає попід лавку і дістає брезентову торбину, затягнуту шнурком. Відкриває її й видобуває звідти красиву коробку з червоного дерева, яка виблискує таким насиченим коричневим кольором, що дівчинка бачить крихітні червонясті відблиски глибоко в оздобленні. Коробка десь п'ятнадцяти дюймів завдовжки, мабуть, із фут завширшки і вполовину заввишки. Вона відразу хоче її, і не лише тому, що це красива річ. Вона хоче її, бо вона належить їй. Це ніби щось дуже цінне, дуже любе й загублене так давно, що вже й майже забулося, але зараз його знову знайшли. Ніби вона володіла цією річчю в іншому житті, коли була принцесою, чи щось таке.

– Що це? – тихим голосом питає Гвенді.

– Кнопковий пульт, – каже він. – Твій кнопковий пульт. Дивись.

Чоловік нахиляється, щоб вона могла побачити маленькі кнопки на поверхні пульта: шість у рядках по дві і ще по одній з кожного боку. Загалом вісім. Серед парних кнопок: світло-зелена і темно-зелена, жовта й помаранчева, синя та фіолетова. Кнопка на одному кінці червона. На іншому – чорна. А ще на кожному кінці пульта знаходиться по маленькому важелю, а посередині – щось схоже на слот.

– Кнопки дуже важко натискати, – каже Ферріс. – Треба робити це великим пальцем і докладати багато сили. І це добре, повір мені. Не дуже гарна ідея помилятися з ними, о ні. Особливо з чорною.

Гвенді вже й забула, що боялася цього чоловіка. Вона зачарована пультом, і коли незнайомиць простягає його, дівчинка бере. Вона очікувала, що він буде важким, бо ж червоне дерево – важкий матеріал, до того ж хто знає, що там усередині – але це не так. Вона може побалансувати ним на рівних пальцях. Гвенді пробігає пальцем по дзеркальній, дещо опуклій поверхні кнопок, здається, майже відчуваючи, як кольори осяють її шкіру.

– Чому? Що вони роблять?

– Обговоримо їх пізніше. А зараз зверни увагу на маленькі важелі. Тягнути їх набагато легше, ніж натискати на кнопки, достатньо й мізинчика. Якщо потягнути той, що ліворуч – біля червоної кнопки, – він видасть шоколадну цукерку у вигляді тварини.

– Я не... – починає Гвенді.

– Ти не береш цукерки від незнайомиць, я знаю, – каже Ферріс і підкочує очі так, що вона аж пирхає. – Хіба ми не пройшли це, Гвенді?

– Я не це хотіла сказати. Я не їм шоколад – ось що я хотіла сказати. Тільки не цього літа. Як я схудну, якщо їстиму солодощі? Повірте, як почну, то вже не зможу спинитись. А шоколад – це найгірше. Я ніби той шокоголік.

– А, але ж у тому й уся чарівність шоколадок, які видає пульт, – каже Річард Ферріс. – Вони маленькі, не більші за желейки, і дуже солодкі... але, з'ївши одну, іншої вже не схочеш. Захочеш пообідати, але без добавки. І солодощів також більше не захочеш. Особливо тих нічних убивць талії.

Гвенді, котра ще до цього літа завжди любила зробити собі сандвіч з арахісовим маслом і маршмелоу десь так за годинку до сну, знає, про що говорить чоловік. До того ж вона завжди просто вмирає з голоду після ранкових пробіжок.

– Схоже на якийсь чудернацький дієтичний продукт, – каже вона. – Такі штуки, які насичують тебе і від яких пісяєш, як скажений. Моя бабуся якось пробувала таке, і вже за тиждень її вернуло від них.

– Ні. Це просто шоколад. Але чистий. Не як ті батончики з магазину. Ось, спробуй.

Вона обмірковує цю думку, але недовго. Огортає мізинець навколо важеля – він надто маленький, щоб з легкістю вправлятися з ним іншими пальцями, – і тягне. Слот відкривається. Виїжджає вузька дерев'яна підставочка. На ній – шоколадний кролик, не більший за желейку, точно як і казав містер Ферріс.

Вона підіймає його і розглядає вражено й зачудовано.

– Ого. Тільки гляньте на пушок. А вушка! І маленькі, милі оченята.

– Так, – погоджується чоловік. – Прекрасна річ, еге ж? А зараз закидай до рота! Хутко!

Гвенді так і робить, навіть не задумуючись, і її рот сповнює солодкість. Він має рацію: дівчинка ще ніколи не куштувала шоколадки «Герші», такої ж смачної. Вона навіть не пригадує, щоб колись куштувала будь-що настільки ж смачне. Цей чудовий смак не лише в її роті – він заповнив усю голову. Поки цукерка тане на язичці, маленька підставка заїжджає назад, і слот закривається.

– Смачно? – питає Ферріс.

– М-м-м, – це все, на що вона спроможна.

Якби це були звичайні цукерки, вона б повелася, як пацюк у науковому експерименті, смикаючи за той маленький важіль, допоки він не зламається або ж цукерки не припинять виходити. Але їй більше не хочеться. Та й вона вже не думає, що заходитиме за слаші[8 - Фруктовий коктейль із замороженим соком.] у снєк-бар у дальньому кінці ігрового майданчика. Вона геть не голодна. Вона...

- Ти задоволена? - питає Ферріс.

- Так!

Це саме те слово. Вона ще ніколи не була нічим так задоволена, навіть двоколісним велосипедом, який їй подарували на дев'ятий день народження.

- Добре. Завтра тобі, мабуть, захочеться ще, і якщо так, можеш взяти ще одну, бо в тебе буде пульт. Це твій пульт, принаймні поки що.

- А скільки в ньому шоколадних тваринок?

Замість відповіді, він пропонує їй потягнути важіль з протилежного кінця пульта.

- Він видає інші цукерки?

- Спробуй - і побачиш.

Вона огортає мізинець навколо маленького важеля і тягне за нього. Цього разу, коли зі слоту виїжджає підставка, на ній лежить срібна монета, така велика і блискуча, що їй аж доводиться примружитись через ранкове світло, котре відбивається від тієї. Дівчинка бере її, і підставка заїжджає назад. Монета важка. На ній зображено профіль жінки. На її голові щось на кшталт тіари.[9 - Головний убір, схожий на корону, що був символом влади перських царів.] Нижче - півколо з зірок, розбите датою: 1891. Угорі - слова E Pluribus Unum.[10 - З багатьох - єдине (лат.)]

- Це срібний долар Морганна, - каже їй Ферріс повчальним тоном. - Майже півунції чистого срібла. Створений містером Джорджем Морганом, котрому було лише тридцять років, коли він вигравірував лик Анни Вільямс, шляхетної жінки з Філадельфії, на тому боці, що ми зevamo «лицевою» стороною монети. На

зворотному боці – американський орел.

– Яка краса, – видихає вона, а потім – з великою неохотою – простягає монету йому.

Ферріс схрещує руки на грудях і хитає головою.

– Вона не моя, Гвенді. Вона твоя. Усе, що виходить із цього пульта, належить тобі – цукерки і монети, – бо пульт належить тобі. До речі, зараз нумізмати оцінюють такий долар Моргана ледь не у шістсот доларів.

– Я... я не можу взяти його, – каже дівчинка.

Її голос далекий від власних вух. Вона почуввається (як і два місяці тому, коли тільки почала бігати Сходами самогубців), ніби ось-ось зомліє.

– Я не зробила нічого, щоб заробити його.

– Але ще зробиш.

Із кишені свого чорного піджака він дістає старомодний кишеньковий годинник. Той вистрілює в очі Гвенді ще більшою кількістю сонячних промінців, хіба що ці вже золоті, а не срібні. Ферріс піднімає кришку й дивиться на циферблат під нею. Тоді кидає годинник назад до кишені.

– Мій час збігає, тож дивись на кнопки й уважно слухай. Можеш це зробити?

– Т-так.

– Спершу поклади срібний долар до кишені. Він тебе відволікає.

Вона робить, як сказано. Відчуває його стегном, те важкеньке кружальце.

– Скільки у світі континентів, Гвенді? Знаєш?

– Сім, – каже вона. Вони проходили це у третьому чи в четвертому класі.

– Правильно. Але оскільки Антарктида, зі зрозумілих на те причин, не населена, вона тут не представлена... окрім, звісно, чорної кнопки, але ми ще повернемося до неї.

Одна за одною він починає постукувати по опуклій поверхні кнопок, розташованих у парах.

– Світло-зелена – Азія. Темно-зелена – Африка. Помаранчева – Європа. Жовта – Австралія. Синя – Північна Америка. Фіолетова – Південна Америка. Розумієш, про що я? Пригадуєш?

– Так.

Вона каже це без вагань. Вона завжди мала хорошу пам'ять, але зараз у неї виникає божевільна думка, ніби та чудесна цукерка, яку вона з'їла, ще більше підсилює її зосередженість. Вона не знає, що це все значить, та чи пам'ятає, який колір представляє який континент? Абсолютно.

– А що робить червона?

– Що тільки захочеш, – каже він. – А ти захочеш, власник пульта завжди хоче. Це нормально. Хотіти знати речі й робити речі – у цьому вся суть людського роду. Дослідження, Гвенді! Це і недуга, і панацея!

«Я вже більше не в Касл-Року, – думає Гвенді. – Я зайшла в одне з тих місць, про які люблю читати. В Оз, Нарнію чи Гобітон. Цього не може бути».

– Лише запам'ятай, – провадить чоловік, – червона кнопка – єдина, якою можна користуватися більше, ніж один раз.

– А як щодо чорної?

– Вона – усе, – каже Ферріс і встає. – Усе на світі. Велика цяця, як сказав би твій тато.

Вона дивиться на нього отетеріло. Її тато справді так каже.

– Звідки ви знаєте, що мій та...

– Вибач, що перебиваю, це дуже неввічливо, але мені й справі треба йти. Бережи цей пульт. Він дає гостинці, та вони – маленька винагорода за відповідальність. І будь обачна. Якщо твої батьки знайдуть його, у них виникнуть питання.

– О Боже, це й так зрозуміло, – каже Гвенді й видає беззвучний шепітливий смішок. Вона почуввається ніби вдареною в живіт. – Містере Ферріс, а чому ви дали його мені? Чому мені?

– У нашому світі, – мовить Ферріс, дивлячись на неї згори, – заховано великі арсенали зброї, яка може знищити все життя на цій планеті на мільйони років уперед. Чоловіки й жінки, що відповідають за неї, щодня ставлять собі те ж саме питання. Я спинився на тобі, бо ти – найкращий вибір у цьому місці й у цей час. Бережи пульт. Раджу зробити так, щоб його не знайшов ніхто – не лише твої батьки, – бо люди допитливі. Коли вони бачать важіль, то хочуть потягнути за нього. А коли бачать кнопку – хочуть натиснути на неї.

– Але що станеться, якщо натиснуть? Що станеться, якщо я натисну?

Річард Ферріс лише посміхається й вирушає до скелі, де стоїть знак:

«ОБЕРЕЖНО! ДІТЯМ ДО 10 РОКІВ БЕЗ СУПРОВОДУ ДОРΟΣЛИХ

ПРОХІД ЗАБОРОНЕНО!»

Тоді він розвертається:

– А скажи-но! Чому вони називаються Сходами самогубців, Гвенді?

– Бо в 1934 році з них стрибнув один чоловік чи щось таке, – каже вона, тримаючи пульт на колінах. – А чотири-п'ять років тому стрибнула жінка. Тато каже, що в міській раді обговорювали, щоб зняти їх, але в раді самі лише республіканці, а республіканці ненавидять зміни. Десь так каже мій тато. Один із них доводив, що сходи є туристичною принадою, як воно, типу, і є насправді, і що одне самогубство на тридцять п'ять з гаком років – це не так уже й жахливо.

Він сказав, що якщо це ставатиметься частіше, вони проголосують ще раз.

Містер Ферріс усміхається:

– Маленькі міста! Їх неможливо не любити!

– Я відповіла на ваше питання, тепер ви дайте відповідь на мое! Що станеться, якщо я натисну на котрусь із цих кнопок? Наприклад, що буде, якщо я натисну на ту, що позначає Африку?

І щойно її великий палець торкається темно-зеленої кнопки, вона відчуває спокусу – не сильну, але відчутну – натиснути й перевірити самій.

Його посмішка перетворюється на оскал. Не надто приємний, на думку Гвенді Пітерсон.

– Для чого питати те, що й так знаєш?

Перш ніж вона може сказати бодай слово, він уже рушив сходами донизу. Дівчинка деякий час сидить на лавці, тоді встає, підбігає до іржавого залізного сходового маршу й дивиться вниз. Хоча й у містера Ферріса не було достатньо часу, щоб зійти до самого низу – бодай наблизитись – від нього не лишилось і сліду. Чи то пак майже. На півшляху нижче, десь за сто п'ятдесят залізних сходинок, лежить його маленький охайний капелюх – чи то покинутий, чи то здутий вітром.

Вона повертається на лавку і кладе пульт – свій пульт – у брезентову торбину з затяжками, тоді спускається сходами, увесь шлях тримаючись за поручень. Дійшовши до маленького круглого капелюха, думає підняти його, та натомість відфутболює вбік, дивлячись, як він падає, перевертаючись у повітрі, і приземляється в бур'янах. Коли вона повертається туди трохи пізніше того ж дня, його вже немає на місці.

Надворі 22 серпня 1974 року.

Її мама і тато обоє працюють, тому, коли Гвенді повертається до маленького будинку в стилі кейп-код[11 - Традиційний одноповерховий будинок, зведений у простому й лаконічному стилі.] на Карбін-стрит, вона там сама. Кладе пульт під ліжку і лишає на якісь десять хвилин, перш ніж усвідомлює, що це погана ідея. Вона підтримує такий-сякий порядок у кімнаті, але мама часом пилюситься там і змінює постіль кожного суботнього ранку (обов'язок, який, за її словами, перейде до Гвенді, коли тій виповниться тринадцять – нічого так подаруночок на день народження). Мамі не можна бачити пульт, бо мами завжди хочуть знати все.

Тоді дівчина думає про горище, але що як батьки таки зважаться очистити його і провести гаражний розпродаж замість самих лише балачок про нього? Те ж саме стосується і комірчини над гаражем. У Гвенді виникає думка (нова у своїй дорослості, та зрештою приречена перетворитися на нудну правду): секрети – це проблема, можливо, навіть найбільша з усіх проблем. Вони обтяжують розум і займають простір у світі.

Тоді їй пригадується дуб на задньому подвір'ї, з гойдалкою, зробленою з покришки, яку вона вже майже не використовує: у дванадцять років уже надто доросла для таких дитячих забавок. Під плетивом коріння є нора. Колись дівчинка скручувалась у ній, граючись із друзями в хованки. А зараз вона вже надто велика для неї («Гадаю, ти вимахаєш десь до п'яти футів і десяти-одинадцяти дюймів», – сказав їй містер Ферріс), та для пульта – те, що треба, до того ж брезентова торбина захистить його від дощу. А якщо взагалі полле, треба буде вийти і врятувати його.

Вона ховає його там, рушає до будинку, тоді згадує про срібний долар. Повертається до дерева і кладе його в торбину з пультом.

Гвенді думає, що батьки, коли повернуться, помітять, що з нею сталося щось дивне, що вона змінилася, але вони не помічають. Вони, як завжди, закутані у власні клопоти – тато у страховій конторі, мама у касл-рокському філіалі «Форд», де працює секретаркою – і, звісно ж, пропускають по кілька склянок. Завжди це роблять. За вечерею Гвенді їсть по одній порції всього і миє тарілку, але відмовляється від шматка шоколадного торта, який тато приніс додому з касл-

рокської пекарні, що по сусідству з його роботою.

– Боже мій, ти що, захворіла? – питає тато.

Гвенді усміхається.

– Можливо.

Вона певна, що пролежить без сну допізна, роздумуючи про свою зустріч з містером Феррісом і пульт, схований під дубом на задньому подвір'ї, але цього не стається. Вона думає: «Світло-зелений – Азія, темно-зелений – Африка, жовтий – Австралія...» – і на цьому засинає аж до наступного ранку, коли настає пора з'їсти велику миску вівсянки з фруктами, а тоді ще раз подолати Сходи самогубців.

Коли Гвенді повертається, м'язи ниють, а в животі бурчить. Вона дістає з-під дерева брезентову торбину, виймає пульт і, використовуючи мізинець, тягне за лівий важіль біля червоної кнопки («Що тільки захочеш», – сказав містер Ферріс, коли вона спитала про неї). Слот відкривається, виїжджає підставка. На ній – шоколадна черепашка, маленька, зате ідеальна, її панцир – дивовижна гравійована пластинка. Вона закидає черепашку до рота. Солодкість буяє. Голод зникає, хоча в обідню пору вона з'їсть увесь сандвіч з болонською ковбасою і сиром, який залишила їй мама, плюс трохи салату з французькою заправкою[12 - Соус з оливкової олії, оцту та гірчиці.] і вип'є велику склянку молока. Гвенді зиркає на залишок торта в пластиковому контейнері. Має добрий вигляд, але це лише розумова оцінка. Вона відчула б те саме, дивлячись на кльовий розворот у дві сторінки в коміксі «Доктор Стрендж», але бажання з'їсти його не виникло б, і торт вона також не хоче їсти.

Того пообіддя вона йде кататися на велосипеді зі своєю подругою Олів, і вони проводять решту дня в Олівиній кімнаті, слухаючи платівки й теревенячи про прийдешній навчальний рік. Перспектива ходити до касл-рокської середньої школи сповнює їх водночас трепетом і захопленням.

Удома, поки не повернулись батьки, Гвенді знову дістає пульт зі сховку й тягне за Грошовий важіль, як вона охрестила його. Нічого не стається – слот навіть не відкривається. Ну, нічого страшного. Може, через те, що вона єдина дитина і не має суперника, Гвенді не жадібна. Коли закінчатся маленькі шоколадки, їх

бракуватиме більше, ніж срібних доларів. Вона сподівається, що цього поки не станеться, але коли прийде час – о'кей. *C'est la vie*, [13 - Таке життя (фр.)] як полюбляє приказувати її тато. Або *merde se*, що означає «лайно трапляється».

Перш ніж повернути пульт на місце, вона дивиться на кнопки й називає континенти, яким вони відповідають. Торкається їх одна по одній. Вони ваблять; їй подобається відчувати, як кожен дотик ніби сповнює її іншим кольором, проте дівчинка тримається якнайдалі від чорної кнопки. Вона страшна. Ну... всі вони страшнуваті, але чорна схожа на якусь велику родимку, спотворену і, можливо, ракову.

У суботу Пітерсони трамбуються в мікроавтобус «Субару» і ідуть у Ярмут навідати татову сестру. Зазвичай Гвенді подобаються ці візити, бо доньки-близнючки тітки Дотті та дядька Джима майже одного віку з нею, і вони втриьох завжди веселяться разом. Суботніми вечорами зазвичай проходять кінопокази (цього разу це подвійний сеанс в автокінотеатрі «Прайдс корнер»: «Громила і стрибунець» плюс «Викрасти за 60 секунд»), і дівчатка лягають у спальних мішках на землю, теревенячи, коли фільм стає нудним.

Гвенді весело й цього разу, але її думки постійно повертаються до пульта. А що як хтось його знайде і вкраде? Вона знає: це мало ймовірно – грабіжник обмежиться лише будинком і не піде на задне подвір'я нишпорити попід деревами, але ця думка навідає на її розум. Частково це через відчуття власності: він належить їй. Частково – бажання маленьких шоколадок. Однак більшою мірою це стосується кнопок. Злодій побачить їх, подумає, для чого вони, і натисне. І що ж станеться тоді? Особливо коли він натисне на чорну? Вона вже починає думати про неї як про Ракову кнопку.

Коли мама каже, що хоче поїхати зрання в неділю (мають відбутися збори Жіночої благодійної спілки, [14 - Місцеві жіночі організації в Америці, які збирають гроші на потреби своєї церкви.] а місіс Пітерсон цього року править там за скарбника), Гвенді заспокоюється. Після приїзду вона перевдягається у старі джинси і йде на задне подвір'я. Деякий час гойдається на гойдалці, потім удає, наче впустила щось, і стає на одне коліно, ніби шукаючи його. Те, що вона насправді шукає, – це брезентова торбина. Та лежить на своєму місці... але цього не достатньо. Гвенді крадькома сягає між двох сплетених коренів і обмацує пульт. Одна з кнопок знаходиться прямісінько під першими двома пальцями – вона відчуває її опуклу форму – і швидко відсмикує руку, ніби торкнувшись розжареної конфорки. Усе ж їй уже легше. Принаймні доки на неї не падає тінь.

- Хочеш, покатаю тебе, любя? - питає тато.

- Ні, - каже вона, встаючи й обтрушуючи коліна. - Я вже завелика для цього. Мабуть, піду в дім, подивлюся телевізор.

Він обіймає Гвенді, підштовхує окуляри їй на носі, тоді куйовдить пальцями біляве волосся, розплутуючи кілька вузликів.

- Ти стаєш така велика, - каже він. - Але назавжди залишишся моєю маленькою дівчинкою. Правда ж, Гвенні?

- Ще б пак, татусику, - відповідає вона і рушає в дім.

Перш ніж увімкнути телевізор, вона виглядає у двір з вікна над раковиною (для цього їй більше не треба спинатися навшпиньки). Дивиться, як тато штовхає гойдалку. Чекає, чи не стане він часом на коліна, може, з цікавості, що вона там шукала. Чи бачила. Коли натомість він розвертається і прямує до гаража, Гвенді йде до вітальні, вмикає «Соул трейн»[15 - Легендарна музична програма, що була в ефірі з 1971 по 2006 рік.] і танцює під музику Марвіна Гея.[16 - Марвін Гей (1939-1984) - славнозвісний американський соул та ритм-енд-блюз виконавець.]

3

У понеділок, коли вона повертається з пробіжки по Сходах самогубців, важіль біля червоної кнопки видає маленьку шоколадну кицьку. Вона смикає за інший важіль, особливо нічого не очікуючи, але слот відкривається, виїжджає підставка, на якій лежить срібний долар 1891 року, без щонайменших слідів чи подряпин з обох боків: це одна з тих монет, які, як вона дізнається згодом, не бували в обігу. Гвенді хукає на неї, профіль Анни Вілліс Вільямс запряває, тоді знову до блиску відтирає об сорочку давно померлу шляхетну філадельфійську жінку. Тепер у неї є два срібних долари, і якщо містер Ферріс мав рацію щодо їх вартості, цих грошей уже майже достатньо на рік навчання в Університеті Мейну. Як же чудово, що до коледжу ще стільки років, бо ж як дванадцятирічна дитина продасть такі цінні монети? Лишень подумай про питання, які виникнуть через них!

«Лишень подумай про питання, які виникнуть через пульт!»

Вона знову торкається до кнопок, одну по одній, уникаючи жахливої чорної, але цього разу затримуючись на червоній, усе обводячи й обводячи її кінчиком пальця, відчуваючи химерну суміш тривоги та чуттєвого задоволення. Зрештою вона повертає пульт у торбину, ховає її та іде на велосипеді до Олів. Вони готують полуничні турновери під пильним наглядом Олівіної мами, тоді йдуть нагору знову послухати платівки. Відчиняються двері, і входить мама Олів, але не для того, щоб сказати їм зменшити гучність, як очікували дівчата. Ні, вона також хоче потанцювати. Це весело. Вони втрюх витанцьовують і сміються, мов навіжені, а коли Гвенді повертається додому, вона з'їдає велику вечерю.

Щоправда, без добавки.

4

Касл-рокська середня школа виявляється непоганою. Гвенді зустрічає своїх старих друзів і заводить нових. Вона помічає, що на неї задивляються хлопці, і це о'кей, адже жоден із них не Френкі Стоун, і ніхто не називає її Гуд'іром. Завдяки Сходам самогубців це прізвисько відстало від неї.

У жовтні, на свій день народження, вона отримує плакат з Робі Бенсоном, невеличкий телевізор у кімнату (Боже, яка радість) і уроки того, як правильно самій міняти постіль (невесело, але й непогано). Вона записується в команди з сокеру та бігу, де швидко досягає видатних успіхів.

Шоколадки не закінчуються, ще жодного разу не було двох однакових, деталізація завжди приголомшлива. Кожен тиждень-другий трапляється ще й срібний долар, завжди датований 1891 роком. Її пальці все довше й довше затримуються на червоній кнопці, й інколи вона чує, як шепоче сама до себе: «Що тільки захочеш, що тільки захочеш».

Кінець ознакомительного фрагмента.

notes

Примечания

1

Роман американського письменника Томаса Пінчона (1937). (Тут і далі прим. пер.)

2

Півострів у Брукліні, Нью-Йорк.

3

Redhot – хот-дог, візитна картка Коні-Айленду, який вважається батьківщиною цієї страви. Винайшов хот-дог німецький емігрант Чарльз Фельтман наприкінці XIX століття.

4

Славетна американська гірка у Брукліні, Нью-Йорк. Збудована 1927 року, входить до Національного реєстру історичних місць США.

5

Chester the Molester – персонаж однойменної серії коміксів з журналу «Hustler» про пригоди Честера, який чіпляється до дівчаток і молодих жінок.

6

Непряма цитата з вірша Мері Говітт «Павук та муха».

7

Приблизно 1,8 метра.

8

Фруктовий коктейль із замороженим соком.

9

Головний убір, схожий на корону, що був символом влади перських царів.

10

З багатьох – єдине (лат.)

11

Традиційний одноповерховий будинок, зведений у простому й лаконічному стилі.

12

Соус з оливкової олії, оцту та гірчиці.

13

Таке життя (фр.).

14

Місцеві жіночі організації в Америці, які збирають гроші на потреби своєї церкви.

15

Легендарна музична програма, що була в ефірі з 1971 по 2006 рік.

Марвін Гей (1939–1984) – славнозвісний американський соул та ритм-енд-блюз виконавець.

Купить: https://tn.knigapoisk.com/ch-zmar_st-ven/pul-t-vend

надано

Прочитайте цю книгу цілком, купивши повну легальну версію: [Купити](#)